

V K
490

h. 10

T
S.

D

A

n. 104, 53.

Vk
490

A
PRISCA
TERRA. REGNITIANA

SECERNIT
AB
**S. R. I. ADVOCATIS. PLAVIENSIBVS
ET. GERANIS**

ADDITA
GYNAECEO. CVRIANO

AD
SERENISSIMAE. CELSISSIMAE. Q. PRINCIPIS
AC. DOMINAE

D O M I N A E
**FRIDERICAE. SOPHIAE
WILHELMINAE**

**MATRIS. PATRIAE. INDVLGENTISSIMAE
NATALEM**

IPSI. NONIS. QVINCTILIBVS. CIOCCII
AB. ILLVSTRI. CVRIANO

H. L. Q. C
QVA. PAR. EST. PIETATE
OBEVNDVM

CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q
DEBITO. CVLTV. CONVOCATVRVS
GYMNASII. RECTOR

PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS

A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

BIBLIOTHECA
PUNICKAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SALE)

DE QVIBVSDAM GYNAECEI CVRIANI

§. I.

Aduocatorum familia Plauiae sedem suam collocans ab illa, cuius Wida fedes et Curia nostra fuit propria, plane erat distincta, et si ex vna eademque gente. Iam cum illa tamen gynaeeo Curiano ex more istius seculi Clarae sacro inque eius vel vti natalibus potissimum aliqua donauerat, de alieno liberalis fuisset, si ad Regnitiana spectasset.

§. II.

Ea vero quam quam interiacet Curia; nihil tamen obest, quo minus Plauenses ista tenerent. Tenuerunt enim vltra quoque tractum Moenchbergensem, i.) quem forte adtigerunt, de quibus nunc.

§. III.

Ambulaueris a Curia tua vix millia pasuum bina meridiem versus, incidis in Laufenhofium. Cuius istud fuerit, discas ex hoc:

Wir Heinrich der elder voyt von Plawe, den man nennet den langen, bekennen offentlich mit disem brife vnd tun kunt alle den di in sehen horen oder lesen, das wir durch got, seiner muter marien vnd durch aller heiligen ere willen, vnd auch durch alle vnser vordern sel, vnser selbes vnd alle vnser nachkumlinge sel heile willen haben di guter di von vnsern eldern zu lehen sein gangen, vnd auch von vns zu lehen gen, zu der Lusen, di johans des crolippers gewest sein, geeygent haben, vnd alle eygen, dem nuen closter sente claren zu dem Hofe namen di vrowen des selben closters, di vrogenanten gut recht vnd redlich wider den vrogenanten crolippen gekauft haben ewiglich da hey zu bleiben, vnd wollen di auch vf den selben guten schuczen vnd schirmen getrewlich als wir beste kommen vnd mugen, Vnd das di vor beschriben rede stet vnd ganczer blibe, Des haben wir vnser insigel an disen brif gehangen, Der geben ist nach Cristi geburt dreizeehen hundert iar in dem funfzigsten iar am dinstag nach invocauit.

Ista vero iam duo tenent, quibus a Principe per gynaeei praefectum conferuntur, et non iam Lausen quam Lausenhof iam quidem cluent.

§. IIII.

i.) Ceu exposui a Prisca Terra sia §. II. seqq.
Regnitiana secernens Moenchbergen.

A. TERRA REGNITIANA DIVERSIS.

§. III.

Si inde ad occidentem solem deflectis, ad primum pene lapidem est villa exigua *(Eplas 1.)* hodie dicta, ex maiorum *(Eppeleins 2.)* contracta. De hac sequens:

Nos Heinricus senior dictus longus et Heinricus junior fratres aduocati de plawe petentibus publice profitemur, cum honesta matrona Gerdrude voluntate Johannis de Vtenhofen illa bonaque ipse Johannes 3.) et sui heredes, a nobis in pheudo tenuerunt videlicet sextam dimidiam librarum hallensium, viginti tres modios siliginis, et sedecim modios auene, qui nuncupantur modii marchionis 4.) in villis infra scriptis in eppelleins 5.) in pergen 6.) in venzkouwe 7.) et in aliis quibuscunque ad claustrum ecclesie sancte Clare in Curia Regnitz quod de nouo est construendum pro me propter deum et in salutem dicte domine omniumque successorum et successorum suorum donauit, de bona voluntate et nostra bona nobis tytulo pheudali libere resignauit, vnde supra dicta bona propter Deum sueque matris marie et omnium sanctorum omnium

V 2

iure

1.) De qua contractione plura in *Sichern Nachricht. von Brandenburgculmbach P.I. Cap.III. p.270.sq.*

2.) Vt de hoc in Neulino meo §. VIII.

3.) Gerdrudis illius maritus ex interpretatione Friderici Bambergensis Praefulis in literis §o sequenti transcribendis.

4.) Cuius etiam mentio in eadem tabula nostratibus *Markgrafenscheffel* dicti atque adhuc non oblitterati. En eius monimentum illis haud multo recentius, *do man zalt von Cristes geburte dreytzeihen hundert jar dar nach in dem sibem vnd sechzigsten jar an dem nehsten dinstage nach mitztere vasten!* In hoc enim Berchtoldi de Vtenhofen Clarae dicatis vir-

ginibus hic loci vendidit inter alia *vnsern halben teiln, den wir heten an dem Marggrauen scheffel, den wir auch heten, wo oder in welchem dorff der gelegen ist, den erberig lewte oder gepawer geben.* Facessant igitur, qui eius originem ex eo tempore petunt, quo Burggrauii Norimbergenses Marcam Brandenburgicam suo iure consecuti Markgrauiorum nomine insiguiti sunt, quippe quod demum anno cæccccxv. factum nouimus. Reditus enim isti hic locorum iam longe ante, quam Curia a Friderico V. fuit einta, id est, iam sub Aduocatis in vsu fuerunt.

5.) De quo hic sermo.

6.) De quo §o sequenti dicetur.

7.) Vt de hoc §. VI.

DE QVIBVSDAM GYNAECEI CVRIANI

*iure ad dictum claustrum sancte Clare iuste appropriacionis appro-
bauimus et petentibus appropriamus. Huius rei testes sunt Cun-
radus et Vricus dicti Sacci milites, Fridericus et Eberhardus de
Langenbodenheim Ioffu, Cunradus de Machwitz, Hermannus Coppo
et alij quam plures fide digni et ad sufficientem cautelam sigillum
nostrum duximus appendendum. Datum Plawe anno domini mil-
lesimo trecentesimo quadragesimo octauo in vigilia beati Jacobi
apostoli maioris.*

Qui factum, vt in gynaecium nostrum nihil amplius inde red-
undet, quam in vulgus notum *Pfaffenscheffel*, mei non est in-
quire.

§. V.

Quale autem istud *Pergen*, quod in literis modo transcriptis
occurrit? Est quidem adhuc in Curiana prouincia villa egregia *Berg*
magis septentrionem versus supra primum ab vrbe lapidem; sed ei,
Plauientes tum nihil habuerunt, quod imperarent. Potius familiae
et ab hac diuersae, Geranae puta, fuit *Berg* cum alijs. 1.) Praeter
ea hoc numquam *Pergen* in antiquis monumentis dictum inueni,
sed aut *Berg* vel *Perg*, aut *zum Perg*. 2.) Nescio igitur in proximo
aliud, nisi quod in vicina praefectura Vogtsbergensi urbem no-
stram inter ac Adorfium *Bergen* nomine accolis notissimum. Il-
lud enim tum parebat Plauiensibus, iam quidem Saxonibus. 3.) Nec
alia est scriptura in literis Bambergensibus, quas iuuat integras 4.)
describere:

*In nomine sancte et indiuidue trinitatis amen. Fridericus Dei
gratia Episcopus Babenbergensis vniuersis Christi fidelibus presen-
tes litteras inspecturis benedictam salutem in omni saluatore. In-
uicte nobis debitum seruitutis exposcit vt inter alias nostri officij
solicitudines hoc potissime cordi nostro insidet quod basilice clau-
stra et monasteria in quibus memoria et passio Christi pro salute
homi-*

1.) Quod pluribus docui ante an-
num Clientes Ruthenicos adhuc in
Prouincia Curiana Residuos a Terra
Regnitiana secernens.

2.) Qualia colligas ex *Sichern*
Nachr. von Brandenburgeulmbach
P.I, Cap. II, sub *Berg* p. 103, seqq.

3.) Ceu discas ex *Wabstio vom*
Chur = Fürstenth. Sachf. Beyt.
pag. 100.

4.) Quae praelibani in Reforma-
tionis Lutheranae, quae obtigit Curiae
nostrae, Prolusione I,

A TERRA REGNITIANA DIVERSIS.

hominum et humana redemptione et peccatorum liberatione cottidie recolitur et sanctorum solemnita ac natalitia venerantur nostris temporibus fundentur et vt in hiis diuinus cultus in Domino feliciter augeatur, sane in Christo deuota matrona Gerdrudis de Vtenhofen vidua Hainricus, Johannes et Katherina sue proles pro remedio animarum quondam Johannis mariti sui patris dictorum precipuorum heredum parentum aliorumque progenitorum suorum temporalia in eterna sibi felici et pia intentione commutatione desiderantes claustrum sue monasterium ad lai de n et honorem omnipotentis Dei sueque matris gloriose virginis marie et specialiter ad titulum et secundum ordinem sancte Clare, quem beatus Franciscus diuinitus instituit et sancta sponsa ecclesia canonicè approbauit in opido Curie Regnitz in fundo et area videlicet vbi quondam fuit curia strenui militis dicti Murring pie memorie nostre ditonis, qui quidem fundus et area iure hereditario ac proprietatis titulo, ad dictam viduam et predictos heredes perinet, fundare et cum omnibus bonis suis adeo sibi collatis que inferius describuntur edificare et dotare intendunt. Igitur ex parte eiusdem matrone et dictorum heredum nobis extitit humiliter supplicatum quatenus huius modi fundationem edificationem et dotationem predicti claustrum sue monasterii approbare ac eisdem consensum nostrum adhibere et auctoritate ordinaria confirmare, fauorabiliter dignaremur. Nos igitur iustis et piis huiusmodi precibus prefate matrone et heredum digne prout expedit clementer inclinati easdem fundationem edificationem et dotationem factas et faciendas ratas et gratas sicut rite facte sunt habentes, easque approbamus ac Christi nomine inuocato confirmamus presentibus in hiis scriptis, ita videlicet vt sit et fiat claustrum sue monasterium tituli sancte Clare in quo per sancti moniales inibi degentes misse matutine certeq; hore canonicè psallantur ac in eo vigilie ieiunia ac alia misericordiarum opera exercentur, et creatori nostro laudes super iudicia iustitie sue referantur, Preterea fundum et aream in quo dictum claustrum sue monasterium est fundatum et fundandum ac edificandum, nec non bona inferius specificata cum quibus est dotatum dictum monasterium ac redditus census seu alia quecumque bona, que ex largitione fidelium eidem monasterio in antea pie donantur et precipue bona feodalia per nobiles viros Hainricum seniore et Hainricum juniore aduocatos de Wyda,

DE QVIBVSDAM GYNAECEI CVRIANI

item Hainricum seniore[m] dictum longum et Hainricum junior[m] fratrem suum aduocatos de Plaw 5.) *ciam ipsi monasterio sua gratia et libertate ac litteris et privilegijs eorum vnita approbata et firmata bona insuper que per ipsum monasterium emptionis titulo comparantur vel ex testamento ipsi monasterio legantur eximius ab omni iugo et onere cuiuslibet laice potestatis, volentes et decernentes presatum monasterium per nos vt premittitur approbatum et confirmatum ea immunitate et ecclesiastica libertate ac nostra et successorum nostrorum tuitione gaudere et tueri debere qua alia claustra monasteria seu beneficia ecclesiastica nostre ciuitatis et ditionis gaudent specialiter et tuentur. Bona vero cum quibus sepe dictum claustrum seu monasterium per presatam patronam ac heredes predictos est fundatum et dotatum sunt hecque secuntur, De villis in Eppeleins, 6.) in Pergen, 7.) in Ventzkow, 8.) quinque libras hallensium cum dimidia viginti modij marchionis, 9.) *item* de villa in Kortzgow 10.) de vna area viginti quatuor modij filiginis et dictus windische soluit vnam marcam 11.) *item* de villa dicta Haid 12.) tres libras hallensium cum dimidia *item* de villa Luhenitz 13.) quatuor marce, *item* de villa Dressendorf 14.) quinque marce et tres fertones, 15.) *item* de villa*

5.) Ad quos sola infra nominata Eppeleins, Pergen et Ventzkaw spectent, vt constat ex So praecedente.

6.) Quam in rem vide §. superiorem.

7.) De quo hic.

8.) De quo deinde.

9.) Plane vt in litteris Plauiensibus superiori So, quae nota 4. de hoc re-dituum genere quaedam exhibet.

10.) Quod hodie praesigendo Unzter a Kozauia superiori distinguitur.

11.) Quam in rem euolue Schlegelium de Nummis Antiq. §. LII. seqq. nuperque defunctum Heusingerum de Veteris Pecuniae Germanicae Pretio

§. VII. Quarta autem marcae pars audiebat ferton, de quo paullo post nota 15.

12.) Quod nomen adhuc superest.

13.) Nostratibus Leimig haud procul ab vrbe orientem versus dictum.

14.) Quod aequae sub nomine Dressendorf haud procul ab vrbe orientem versus est.

15.) Quod in prisca haud infrequens, ceu videas in de Ludewig Rel. MSSCT. Tom. I. p. 66. 105. 122. 342. Tom. V. p. 60. 72. 73. 74. 101. 427. Tom. VIII. p. 674. et Heusingero paullo ante laudato. Est autem sine dubio ex Germanico Vierding siue

A TERRA REGNITIANA DIVERSIS.

villa Tauperlitz 16.) de molendino dimidiam marcā et ibidem due marce cum fertone et decimam totius ville, et dimidiam marcā de agris Stokerh nuncupatis, item de Curia Regnitz infra et extra ciuitatem tres marce homines feodatarij vulgariter verlehent leute nuncupati agri campestres extra ciuitatem pratum quod dicitur czu der Stauden pratum dictum auf dem Tiche pratum dictum di Darrewise item orti humili in Kotzkow, item piscatio in Sala, item de villa czu dem Pferde 17.) vna marca de vna curia, item vnum macellum in ciuitate Curie Regnitz. Vt autem premissa omnia et singula firma et illibata in perpetuum permaneant presentes litteras conscribi easque nostri sigilli appensione fecimus communituri in testimonium et perpetuam memoriam predictorum. Datum anno Domini millesimo CCCXL. octauo sabbato post Assumptionem gloriose virginis Marie.

Quodcumque autem sit, quo haec respiciunt, Curianum Bergan Saxonicum **Pergen**; sane gynaecum nostrum iam quidem haurit ex neutro eorum aliquid.

§. VI.

Eadem ratio est in tertio 1.) *Venzkowwe*, quod ab vrbe nostra fere trium horarum spatio distat versus septentrionem, hodie frequentius **Senzigau** adpellato. Illud numquam in potestate Burggrauiorum Norimbergensium fuit, sed in Aduocatorum tutela, quorum posteris Illustrissimis Comitibus de Reus vel adhuc parer.

§. VII.

Omniū autem proximum est vrbi Alzenberga, quae olim paruit Geranis Aduocatis, 1.) Hic vero idem valet, quod supra 2.) posui. Sed

Ver tel, quod *quartam partem* alicuius rei denotat, ortum et Latino- rum more inflexum, vt post alios docuerunt Hartknochius in Prussia P. II. Cap. VI. §. VI. p. 518. Cel. Harenbergius in Hist. Eccles. Gandersheim. p. 645. et omnium optime, vt alia, Schlegelius §. LII. ac LV. Hinc locupletandus Wachterus,

16.) Quod pariter supereff ab vrbe meridiem versus.

17.) Quod se ab altero inferiori distinguit nomine **Oberpferd**.

§. VI. 1.) Puta litterarum, quas § III. et V. in medium posui.

§. VII. 1.) Vide *Sichere Nachr. von Brandenburgculmbach* P. I. Cap. II. v. Alzenberg p. 72. seqq.

2.) §. I. seqq.

AK 27 490

Sed iam ad alia!

IOANNES FRIDERICVS LEONHARD, Mislarutafaxo, eadem, qua ante annum, pietate ductus Graece inuestigabit, *corporis animique sanitas praestantior*, optaturus, vt *CELISSIMAE PRINCIPI mente sana abundantissime dotatae sit corpus sanum.*

IOANNES ERHARD LIBERMAN, Rehauiensis, vernacula expendet, *Fridericus de Augusta Burggrauorum Norimbergensium Hohenzolleranae stirpis S. R. I. Septemuir primus Marca nacta plus acceperit, an dederit.*

IOANNES ADAM HAGEN, Neulinensis, in memoriam reuocabit *mutuum AVGVSTAE DOMVS BRANDENBVRGICAE inter se communitium* deuectus in amplissimum campum *CELISSIMAE FRIDERICAE SOPHIAE WILHELMINAE* diuturnum atque *felix* vouendi matrimonium, quanto illud propius conspiciendi ei copiam facit V. Praenob. et Amplissimus Ioannes Iungius, de Praefectura gynaecei Curienfis ad Principis S abulum Secretarii nomine euocatus, quo filio suo Carolo Elisaeo bonae spei adolescentulo simul hinc in Illustre Christianeruestinum transeunt. vt in nostro hac tenus, adfit. Et qui hoc inuideamus Hagenio, qui omne tulit punctum per integrum sexennium! Principium seruebat, nec ad extremum sui dissimilis. In publico consensu bene stetit carmine Germanico in *Martini Lutheri memoriam, qua eum dignum sistente*, anno *CIOCCCL*, insequenti carmine Latino heroico, quibus fruimur *Musarum ociis sub SERENISSIMO FRIDERICO*, praefereus *pompae illi, quam ducebat Roma anno isto, quem adpellat sanctum*, hoc, quem agimus, Graeco Ebraicoque ore commilitonibus *addens calcem ad celebrandas Dei ter optimi maximi laudes ex prouentu, quem largissimum annus superior adtulit.* Haec per illud biennium ac semestre, ex quo primae classis fuit suo iure adscriptus. Nuper etiam aliquoties descendit in arenam disputatoriam cum adplausu suorum commilitonum, Ceterum proposita semper adsecutus est stilo elegantiori. Contingat mentem, quam in theologorum circo sibi praefixit, ex voto nostro matrisque honestae viduae Wolfgangi Adami senatoris in patriae conspicui.

Hos ego excipiam explicaturus *numum argenteum D. Georgii Friderici Marchionis Brandenburgi anno CIOCLXXI. cusum.* Quae cuncta Patroni literarum ea frequentia atque voluntate audiant, qua flammam inspirari posse languentibus censent, quo decet cultu, rogo.

VD 18

M. C.

h-
18
b-

t.
l-
t,

u-
y-
E
o-
et
n-
o
e-
o,
e-
r-
e,
t-
e
n
e-
r-
e,
es
n,
e-
ne

ii
ac

y

o

WD 18

ULB Halle 3
008 560 358

n. 109, 53.

Vk
490

A
PRISCA
TERRA. REGNITIANA
SECERNIT

AB
S. R. I. ADVOCATIS. PLAVIENSIBVS
ET. GERANIS

ADDITA
GYNAECEO. CVRIANO

AD
SERENISSIMAE. CELSISSIMAE. Q. PRINCIPI
AC. DOMINAE

DOMINAE
FRIDERICAE. SOPHIAE
WILHELMINAE
MATRIS. PATRIAE. INDVLGENTISSIMAE
NATALEM

IPSIS. NONIS. QVINCTILIBVS. QVINTILLAE
AB. ILLVSTRI. CVRIANO

H. L. Q. C
QVA. PAR. EST. PIETATE
OBEVNDVM

CVRIAE. PROCERES. CIVES. Q
DEBITO. CVLTV. CONVOCATVRVS
GYMNASII. RECTOR

PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS

A. M. FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC. HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GVMN. TYP

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

